

VITORLÁSOK

EGYSZER VOLT EGY SZOT HAJÓZÁS

Egyszer volt, hol nem volt... 1955-56-ban kiváló vitorlások épültek a váci és a balatonfüredi hajógyárakban. Jöttek is a megrendelések az „átkos” nyugatról, Angliából, de még a Közel-Keletről, magától Fadh királytól is. Ezekben az években el is készült egy 15 darabos flotta, melyek várták leendő tulajdonosaikat. A történelem azonban elsodorta ezt az üzletet, és az 56-os Forradalom és Szabadságharc utáni embargó miatt a flotta itt rekedt, a vevők visszaléptek.

A hajókkal valamit kezdeni kellett, amihez kínálta magát a lehetőség, hogy az egyre népszerűbb SZOT üdülőkben nyaraló szorgos munkások ezeken keresztül megismerhessék a vitorlázás „úri huncutságát”, vagy inkább gyönyörűségét. Meg is alakították a SZOT hajózási leányvállalatát, ami ezután évtizedeken keresztül kirándultatta a szocializmus építésében megfáradt dolgozókat.

A hajók első állomáshelye a balatonboglári kikötő lett, mert úgy gondolták, hogy a szomszédos Balatonlellén működő SZOT karbantartó üzem, majd ellátja a kecses vitorlások javítását is. No, de a záruk cseréjére és az illemhelyek dugulásának elhárítására szakosodott üzem szakijaitól finoman szólva is távol álltak a kormánylapátok és vitorla kötélzetek javításának műveletei. Így végül a hajók Balatonfüredre, az egykori Vasas Kikötőbe költöztek, hogy az akkor még teljes kapacitással működő hajógyár lássa el a SZOT-flotta karbantartását.

Hogy a történetet tovább szövegessük, volt ebben a flottában három tekintélyes méretű vitorlás, melyek mint három ikertestvér szeltek a habokat. Ezek voltak a Béke, a Galyatető és az Őszöd. A Galyatető első kapitánya Karácsony György volt, aki nem rokona az ismert boglári hajósnak. Ugyanis, Karácsony Ferenc és testvére matrózok voltak ezen a hajón, így a vízén három Karácsony is munkálkodott a szelek befogásán. A hetvenes években pedig élt Bogláron egy fiatalember, akinek a szíve már akkor szerelembe esett ezzel a Galyatető nevű hajóval, és esténként arról ábrándozott, hogy ez egyszer majd az övé lesz...

A kormánykeréknek és a történelem kerekének egyaránt a forgás a dolga, így lett az, hogy a rendszer korrigálása után a SZOT üdülők és velük a hajók is a Hunguest Hotels tulajdonába kerültek, és a cég úgy döntött, a hotelek maradnak, a járműveket viszont értékesítik. A közben bőven férfivá érett egykori boglári fiatalember, Szilágyi Miklós pedig úgy döntött, hogy él a vissza nem térő lehetőséggel és megvásárolta a hajót, amit aztán átkeresztelt a Festeticsek legendás vitorlása után a Phoenix névre.

A hajó életében amúgy ez nagy változást nem hozott, feladata maradt a kirándulók szállítása. Bár, gondos új gazdája új árbocokkal, hajócsavarral és vitorlázattal látta el, de ezt csak a szakértő szemek vették észre. Teltek-múltak az évek és sok-sok hajós mérföld megtétele után 2016-ban a hajó ikertestvéreivel együtt hatvan éves lett. Gazdája gondolta, hogy a legszebb szülinapi ünnep az lenne hűségese társának, ha a három tesó újra találkozna, mégpedig Balatonfüreden.

Nosza, a gondolatot tettek követék és megkezdődött a szervezés! E közben jött az újabb ötlet: Mi lenne, ha meghívnák erre a szülinapra azokat a hajósokat is, akik egykor szolgáltak ezeken a vitorlásokon? Ekkor derült ki, hogy a SZOT-flotta egykori hajósai 25 éve nem beszéltek egymással. Így aztán a hajók szüle-

tésnapjából egy sírva ölelkezős, anekdotázós közös ebéd, majd vitorlázás lett. Megfogadták, hogy jövőre, ha Szilágyi Miklós megszervezi, akkor újra találkoznak...

Itt lenne a mese vége, de mégsem, mert szeptember 20-án, viharos szélben a Phoenix, fedélzetén az egykori hajósokkal Badacsonyba indult. De ez már egy másik történet, másik beszámoló...

Aki nem hiszi, járjon utána!

sz.l.

A TÁVOLBAN CSAK EGY, FEHÉR VITORLA

Szeptember 20. Mint minden nap, úgy ez is születésnap. A partról nézve – és itt akár az egész Balaton-part is beleérthető a szeles, az esős, a dátumhoz méltatlanul hideg napon – egy vitorlás magabiztosan, határozottan, teljes vitorlázatával, turista-sikolyokat bőven kiérdemlő dőléssel suhan 6-7 csomóval Badacsony felé. A kormányánál gyerekes boldogsággal nagy öregek váltják egymást. Biztos kezekkel mozgatják a kormánykereket. Miklós, a kapitány

csak a szeme sarkából figyeli a kormányosokat, s nyugtázza a két hegy között felgyorsult északi szél kifogástalan befogását. Tibor a flígeren még igazít egyet, köteleket feszít/old. A hajó baloldalába beszalad a víz. Talán most értettem meg egy régebbi, partközeli találkozáskor az elsuhanó biciklijéről a széles-mosolyú visszaköszönését: Hatvanas szél, nyolcvanas póffokkal!

SZOT Balatoni Sétahajózás 1955 és 1990 között működött a tavon. Vitorlásaik a Béke, az Őszöd, a Galyatető. Szilágyi Miklós tavaly felkutatta a társaság történetének jelentősebb állomásait, s az új tulajdonosokkal megszervezte az egykori társaság vitorlásainak találkozóját a füredi parton, ugyanis szeptember 20-án lettek hatvan évesek, s így lett mit megünnepelni. A találkozóra az Őszöd, a Béke, s a Galyatető egykori kapitányai, matrózai kaptak meghívót. Miklós elmondása szerint azon a nagyon jól sikerült találkozáson tervek, feladatok fogalmazódtak meg, ígérek hangzottak el, melyet mi sem

bizonyít jobban, mint ez a mai, újabb találkozó a badacsonyi kikötőben, s a kedves fogadtatás, az egymásnak örülés abban a közel száz fős, egy nyelvet beszélő társaságban.

A mai találkozóra utazók között volt a hajó egyik első matróza Karácsony Ferenc és felesége, Mészáros Gyula (Kefe) legendás hajós és hajóépítő is. Nagy öröm övezte a Phoenix badacsonyi kikötését.

Rádai Attila – badacsonyi házigazda - köszöntött mindenkit, majd Szilágyi Miklós pár gondolattal üdvözölte a megjelenteket, akik nagy felsőhajtással, s a hideg ellenére is nagy örömmel ülték körül a vendéglátó asztalait – bepótolva mind a távolságok miatt, mind az alkalmak hiánya miatt, no és többük fölött az eljáró idő miatt is eleddig elmaradt találkozókat. Gyorsan előkerültek fotóalbumok, régi fényképek, hajós igazolványok, ugyanis készül egy almanach az egykori SZOT Balatoni Sétahajó társaság dolgozóiról, amelyet a Mahart egykori kapitánya, a Balatoni hajózás almanachját is összeállító Deák István szerkeszt. Ebben az izgatott légkörben talán egy, sztorikat, történeteket összegyűjtő kötet is megérlelődne, melynek sikerét pár el-elcsúszott történet is bőven előre igazolta.

A házigazda egy jó ebéddel is vendégül látta a társaságot. Közös fotó, hosszú elköszönések után a Phoenix is vitorlát bontott hazafelé. Nagy szél, tarajos hullámok, de egy csepp víz sem csapódott föl a hajóra. A beállítás sem volt semmi – tökéletesen kivitelezett manőverekkel, mintha egy bonyolult számítógép irányította volna az egykori Galyatetőt, pedig - az eredeti négy fős személyzet helyett ketten azt - Szilágyi Miklós kapitány, s Balogh Tibor mannschaft tették a Galyatető születésnapján, pontosabban a sólya elhagyásának dátumán, szeptember 20-án.

Még sok jó szelet Phoenix!

Kalász József

fotók: Kalász József

